



NATURA 2000 - STANDARDOWY FORMULARZ DANYCH

dla obszarów specjalnej ochrony (OSO),
proponowanych obszarów mających znaczenie dla Wspólnoty (pOZW),
obszarów mających znaczenie dla Wspólnoty (OZW) oraz
specjalnych obszarów ochrony (SOO)

OBSZAR PLB060021
NAZWA
OBSZARU Dolina Sołokiji

ZAWARTOŚĆ

- [1. IDENTYFIKACJA OBSZARU](#)
- [2. POŁOŻENIE OBSZARU](#)
- [3. INFORMACJE PRZYRODNICZE](#)
- [4. OPIS OBSZARU](#)
- [5. STATUS OCHRONY OBSZARU](#)
- [6. POWIĄZANIA OBSZARU](#)
- [7. MAPA OBSZARU](#)

1. IDENTYFIKACJA OBSZARU

1.1. Typ A	1.2. Kod obszaru PLB060021	Powrót
---------------	-------------------------------	------------------------

1.3. Nazwa obszaru

Dolina Sołokiji

1.4. Data opracowania 2001-03	1.5. Data aktualizacji 2024-03
----------------------------------	-----------------------------------

1.6. Instytucja lub osoba przygotowująca wniosek:

Nazwisko/Organizacja:	Generalna Dyrekcja Ochrony Środowiska
Adres:	Polska Al. Jerozolimskie 136 Warszawa 02-305
Adres e-mail:	kancelaria@gdos.gov.pl

1.7. Data wskazania oraz objęcia formą ochrony/klasyfikacji terenu

Data zaklasyfikowania obszaru jako OSO:	2007-10
Krajowe odniesienie prawne dla formy ochrony OSO	rozp. MŚ z dn. 05.09.2007 r. zmieniające rozporządzenie w sprawie osop

2. POŁOŻENIE OBSZARU

2.1. Położenie centralnego punktu [wartości dziesiętne stopni]:

Długość geograficzna
23.5326

Szerokość geograficzna
50.3718

2.2. Powierzchnia [ha]:

13667.76

2.3. Obszar morski [%]

0.0

2.5. Kod i nazwa regionu administracyjnego

Kod poziomu NUTS 2

Nazwa regionu

PL31	Lubelskie
------	-----------

2.6. Region biogeograficzny

Kontynentalny (100.0
%)

3. INFORMACJE PRZYRODNICZE

[Powrót](#)

3.2. Gatunki objęte art. 4 dyrektywy 2009/147/WE i gatunki wymienione w załączniku II do dyrektywy 92/43/EEG oraz ocena znaczenia obszaru dla tych gatunków

Gatunki				Populacja na obszarze							Ocena obszaru			
Grupa	Kod	Nazwa naukowa	S	NP	Typ	Wielkość		Jednostka	Kategoria	Jakość danych	A B C D	A B C		
						Min	Maks		C R V P		Populacja	Stan zachowania	Izolacja	Ogólnie
B	A229	Alcedo atthis			p	5	10	p		M	D			
B	A255	Anthus campestris			r	3	5	p		M	D			
B	A091	Aquila chrysaetos			c	1	4	i		M	D			
B	A090	Aquila clanga			c	1	3	i		M	D			
B	A404	Aquila heliaca			c	1	2	i		M	D			
B	A089	Aquila pomarina			r	9	9	p		M	D			
B	A029	Ardea purpurea			c				V		D			
B	A060	Aythya nyroca			c				R		D			
B	A021	Botaurus stellaris			r	9	9	cmale		M	D			
B	A224	Caprimulgus europaeus			r	1	5	p		M	D			
B	A196	Chlidonias hybridus			r	10	46	p		M	C	C	C	C
B	A197	Chlidonias niger			r				P	M	D			
B	A031	Ciconia ciconia			c					M	D			
B	A030	Ciconia nigra			r	3	3	p		M	D			
B	A080	Circaetus gallicus			r	1	1	p		M	D			

B	A081	Circus aeruginosus		r	15	20	p		M	D			
B	A082	Circus cyaneus		w				P		D			
B	A083	Circus macrourus		c	1	5	i		M	D			
B	A084	Circus pygargus		r	2	4	p		M	D			
B	A122	Crex crex		r	97	100	i		M	C	C	C	C
B	A037	Cygnus columbianus bewickii		c				P		D			
B	A038	Cygnus cygnus		c				R		D			
B	A239	Dendrocopos leucotos		p	4	5	p		M	D			
B	A238	Dendrocopos medius		p	30	40	p		M	D			
B	A429	Dendrocopos syriacus		p	10	10	p		M	C	A	C	C
B	A236	Dryocopus martius		p	20	30	p		M	D			
B	A027	Egretta alba		c				R		D			
B	A026	Egretta garzetta		c	1	12	i	V	M	D			
B	A379	Emberiza hortulana		r				P	M	D			
B	A511	Falco cherrug		c	1	1	i	V	M	D			
B	A098	Falco columbarius		c				R		D			
B	A103	Falco peregrinus		c	1	3	i	R	M	D			
B	A097	Falco vespertinus		c				R		D			
B	A321	Ficedula albicollis		r				P		D			
B	A153	Gallinago gallinago		c				P		D			
B	A154	Gallinago media		r	1	1	males		M	D			
B	A127	Grus grus		r	1	3	p		M	D			
B	A075	Haliaeetus albicilla		r	1	1	p		M	D			
B	A092	Hieraetus pennatus		c	0	1	i		M	D			
B	A022	Ixobrychus minutus		r	11	11	p		M	C	B	C	C
B	A338	Lanius collurio		r	100	200	p		M	D			
B	A176	Larus melanocephalus		c				R		D			
B	A177	Larus minutus		c				P		D			
B	A246	Lullula arborea		r	10	20	p		M	D			
B	A272	Luscinia svecica		r	2	3	p		M	D			
B	A073	Milvus migrans		r	0	1	p		M	D			
B	A074	Milvus milvus		c	1	3	p		M	D			
B	A023	Nycticorax nycticorax		c				V		D			
B	A094	Pandion haliaetus		c				R		D			

B	A072	Pernis apivorus		r	25	25	p		M	D			
B	A393	Phalacrocorax pygmeus		c				V		D			
B	A151	Philomachus pugnax		c	1	800	i		M	D			
B	A140	Pluvialis apricaria		c	1000	2000	i		M	D			
B	A120	Porzana parva		r	21	21	p		M	C	C	C	C
B	A119	Porzana porzana		r				P		D			
B	A193	Sterna hirundo		r				P	M	D			
B	A307	Sylvia nisoria		r	20	25	p		M	D			
B	A166	Tringa glareola		c				P		D			

- Grupa: A = płazy, B = ptaki, F = ryby, I = bezkręgowce, M = ssaki, P = rośliny, R = gady.
- S: jeśli dane o gatunku są szczególnie chronione i nie mogą być udostępnione publicznie, należy wpisać „tak”.
- NP: jeśli dany gatunek nie występuje już na danym terenie, należy wpisać „x” (opcjonalnie).
- Typ: p = osiadłe, r = wydające potomstwo, c = przelotne, w = zimujące (w przypadku roślin i gatunków niemigrujących należy użyć terminu „osiadłe”).
- Jednostka: i = osobniki pojedyncze, p = pary lub inne jednostki według standardowego wykazu jednostek i kodów zgodnego ze sprawozdawczością na podstawie art. 12 i 17 (zob. [portal referencyjny](#)).
- Kategorie liczebności (kategoria): C = powszechne, R = rzadkie, V = bardzo rzadkie, P = obecne - wypełnić, jeżeli brak jest danych (DD), lub jako uzupełnienie informacji o wielkości populacji.
- Jakość danych: G = „wysoka” (np. na podstawie badań); M = „przeciętna” (np. na podstawie częściowych danych i ekstrapolacji); P = „niska” (np. zgrubne dane szacunkowe); DD = brak danych (kategorię tę należy stosować wyłącznie, jeśli nie da się dokonać nawet zgrubnej oceny wielkości populacji - w takiej sytuacji można pozostawić puste pole dotyczące wielkości populacji, jednak pole „Kategorie liczebności” musi być wypełnione).

4. OPIS OBSZARU

4.1. Ogólna charakterystyka obszaru

[Powrót](#)

Klasa siedliska przyrodniczego	Pokrycie [%]
N16	2.66
N06	2.21
N17	14.42
N10	16.84
N19	11.95
N23	0.88
N12	51.05
Ogółem pokrycia siedliska przyrodniczego	100

Dodatkowa charakterystyka obszaru:

Obszar leży w granicach mezoregionów: Roztocze Środkowe, Roztocze Wschodnie i Równina Bełska. Obejmuje dolinę rzeki Sołokija od Tomaszowa Lubelskiego do granicy z Ukrainą k. wsi Wierzbica. Sołokija płynie na przeważającej długości naturalnym, silnie meandrującym korytem. Do rzeki na odcinku roztoczańskim wpada kilka niewielkich strumieni zasilanych licznymi źródłami. Krajobraz ostoi jest

zróżnicowany. W części roztoczańskiej (zachodniej), po prawej stronie doliny dominują rozległe, niewysokie i faliste płaskowyże w większości porośnięte lasami z enklawami pól i nielicznymi małymi miejscowościami. Od wschodu dolinę zamyka pasmo wzgórz – gdzie dominują grunty orne. Występują tu też zarośla i murawy kserotermiczne oraz niewielkie kompleksy leśne. Ten fragment ostoi jest jedną z ważniejszych ostoi fauny i flory stepowej na Lubelszczyźnie. Krajobraz wschodniej części obszaru znajdującego się w Kotlinie Bełskiej jest równinny. W tej części dolinę wypełniają rozległe, nieużytkowane łąki oraz ugory, z którymi od północnego zachodu graniczą intensywnie uprawiane pola. Istotnym rysem krajobrazu tego terenu są szpalery topól. Wsie są tutaj nieliczne, o charakterze niewielkich osad (dawne PGR-y). Tuż za granicą kraju, na Ukrainie z ostoją sąsiadują rozległe, podmokłe kompleksy leśne.

Lasy zajmują ponad 1/4 powierzchni obszaru. Występują w mozaikowym układzie z gruntami rolnymi, głównie w prawej części doliny, pozostając w łączności ekologicznej z lasami Roztocza. Przeważają drzewostany sosnowe z domieszką drzew liściastych (głównie dębu, brzozy i olchy). W północno-zachodniej części ostoi znajduje się duży płat dąbrowy. Wzdłuż koryta rzeki zachowały się dosyć duże płyty łągów olchowo-jesionowych i wierzbowych, olsów oraz podmokłych borów sosnowych o znamionach borów bagiennych.

Obszar obejmuje również kilka kompleksów stawów rybnych o powierzchni od 30 do 100 ha. Największe i zarazem o najbogatszej awifaunie znajdują się Korniach i Wierzbicy, na uwagę zasługują też stawy w Łaszczówce, Rudzie Wołoskiej i Zatyłu (w dwóch lokalizacjach). Poza tym znajduje się tu wiele mniejszych kompleksów stawów oraz niewielki zbiornik zaporowy na Sołokiji. Wschodnia część obszaru ze względu na żyzne gleby ma charakter rolniczy. Rolnictwo jest intensywne, uprawy to głównie monokultury pszenicy, kukurydzy (i sorga), rzepaku i cebuli.

Na terenie obszaru znajduje się kilkanaście małych wsi zaś w części północno-wschodniej – fragment miasta Tomaszów Lubelski.

W granicach obszaru znajduje się rezerwat przyrody „Machnowska Góra” obejmujący cenne siedliska kserotermiczne oraz chroniące podobne siedliska - użytki ekologiczne Korhynie i Żurawce. Te trzy uroczyska składają się razem na obszar Natura 2000 Żurawce PLH060029. Obszar Dolina Sołokiji PLB060021 sąsiaduje bezpośrednio z trzema istniejącymi obszarach specjalnej ochrony ptaków Natura 2000: od zachodu z obszarem Roztocze PLB060012, od wschodu z obszarem Dolina Szyszły PLB060018, zaś od północnego wschodu – z obszarem Zlewnia Górnej Huczwy PLB060017. Ponadto, z obszarem sąsiaduje ostoja ptaków o randze międzynarodowej (IBA) – Ostoja Mircze. Obszary te tworzą wspólnie jednolity i zwarty system chroniący unikalne wartości przyrodnicze południowo-wschodniej Lubelszczyzny – obejmujące tereny leśne (powiązane z Roztoczem i Puszcą Solską, a dalej z Puszcza Sandomierską, Lasami Sieniawskimi), siedliska kserotermiczne, doliny rzeczne w układzie transgranicznym (dolinę Sołokiji i jej dopływy oraz zlewnię Huczwy) oraz żyzne agrocenozy łączące się z tożsamymi terenami na Ukrainie.

4.2. Jakość i znaczenie

W obszarze występuje 235 gatunków ptaków (145 lęgowych), z czego 67 wymienionych jest w Załączniku I Dyrektywy Ptasiej (30 lęgowych) oraz 41 gatunków ujętych w Polskiej czerwonej księdze zwierząt (12 lęgowych). Populacje lęgowe 5 gatunków osiągają rangę kwalifikujących: bączka, derkacza, zielonki, rybitwy białowąsej i dzięcioła białoszyjnego.

Bączek A022

Stan populacji lęgowej oraz siedlisk bączka oceniono jako właściwy. Gatunek występujący na większości kompleksów stawów w obszarze, w których warunki siedliskowe oraz sposób i zakres realizacji gospodarki rybackiej determinuje właściwy stan siedlisk lęgowych i żerowisk. Wielkość populacji jest prawdopodobnie niedoszacowana co wynika z behawioru gatunku oraz stosowanej metodyki podczas inwentaryzacji i monitoringu. Stan gatunku w kontekście populacji wynoszącej ponad 1% populacji krajowej oceniono jako właściwy. Stan siedlisk lęgowych – występowanie na stawach rozległych szuwarów trzcinowych, mannowych i pałkowych oceniono jako właściwy. Powyższe gwarantuje trwałe bytowanie bączka w długiej perspektywie czasowej.

Zielonka A120

Gatunek występujący na wszystkich kompleksach stawów w obszarze, w których warunki siedliskowe oraz sposób i zakres realizacji gospodarki rybackiej determinuje właściwy stan siedlisk lęgowych i żerowisk. Stan gatunku w kontekście populacji wynoszącej ponad 1% populacji krajowej oceniono jako właściwy. Stan siedlisk lęgowych – występowanie na stawach rozległych szuwarów trzcinowych, mannowych i pałkowych oceniono jako właściwy. Powyższe gwarantuje trwałe bytowanie zielonki w długiej perspektywie czasowej.

Derkacz A122

Gatunek występujący w terasach zalewowych wszystkich cieków obszaru, w znacznych zagęszczeniach.

Wielkość populacji oceniono jako stan właściwy. Stan siedlisk lęgowych jest przeważnie właściwy: łąki użytkowane są ekstensywnie; lokalnie występują niewielkie zakrzewienia. W terasie zalewowej Sołokiji na zachód od stawów w Korniach – część optymalnych siedlisk derkacza, stanowiących łąki i ugory – została zaorana pod uprawę zbóż. Lokalnie następuje podtapianie terenów lęgowych wskutek obecności bobrów. Gatunek – przy zachowaniu diagnozy stanu aktualnego – będzie bytował w obszarze w długiej perspektywie czasowej.

Rybitwa białowasa A196

Gatunek gniazduje w obszarze nieregularnie – na stawach w Korniach i w Wierzbicy. Lęgi w latach 2007-2012 notowano trzykrotnie. Nieregularność lęgów jest u tego gatunku dość charakterystyczna. Stan siedlisk lęgowych i żerowisk (obejmujących stawy) – jest zadowalający. Na zbiornikach występuje roślinność zanurzona (rdestnice, rdest ziemnowodny) będąc podstawą do zakładania gniazd. Gatunek – przy zachowaniu diagnozy stanu aktualnego – będzie bytował w obszarze w długiej perspektywie czasowej z typową dla siebie nieregularnością.

Dzięcioł białoszyi A429

Występuje w większości miejscowości obszaru – w zadrzewieniach wiejskich. Dostępność miejsc lęgowych i baza pokarmowa (m.in. znaczna ilość drzew owocowych oraz liściastych drzew rodzimych) ocenione są jako właściwe, co gwarantuje przetrwanie gatunku w obszarze w długiej perspektywie czasowej.

Ponadto, obszar Natura 2000 Dolina Sołokiji PLB060021 jest bardzo ważnym szlakiem wędrówek bocianów białych, gęsi i żurawi – zgrupowania przelatujących ptaków sięgają od 1000 do ponad 5000 osobników w okresie migracji w ciągu dnia. Z ciekawych gatunków stwierdzono w obszarze: kormorana małego, czapłę purpurową, czapłę nadobną, błotniaka stepowego, orlika grubodziobego, orła przedniego, orzełka, kurhannika, mornela, ostrygojada, szablodzioba, dzierłatkę.

4.3. Zagrożenia, presje i działania mające wpływ na obszar

Najważniejsze oddziaływania i działalność mające duży wpływ na obszar

Oddziaływania negatywne			
Poziom	Zagrożenia i presje [kod]	Zanieczyszczenie (opcjonalnie) [kod]	Wewnętrzne / zewnętrzne [i o b]
M	A02.01		i
M	A03.03		i
M	C03.03		b
M	K03.04		b
M	E		i
M	J02.01		b
L	A03.02		i
M	A04.03		i
M	B01.01		i
L	C03.02		i
L	D02.01.01		b
L	D02.03		b
M	H01.05		b
M	H01.08		b
M	I01		b
Oddziaływania pozytywne			
Poziom	Działania, zarządzanie [kod]	Zanieczyszczenie (opcjonalnie) [kod]	Wewnętrzne / zewnętrzne [i o b]

Poziom: H = wysoki, M = średni, L = niski.

Zanieczyszczenie: N = stosowanie azotu, P = stosowanie fosforu/fosforanów, A = stosowanie

kwasów/zakwaszanie, T = toksyczne chemikalia nieorganiczne,
 O = toksyczne chemikalia organiczne, X = zanieczyszczenia mieszane.
 i = wewnętrzne, o = zewnętrzne, b = jednocześnie.

4.4. Własność (opcjonalnie)

Typ		[%]
Publiczna	Krajowa/federalna	0
	Kraj	0
	związkowy/województwo	0
	Lokalna/gminna	0
	Inna publiczna	0
Własność łączna lub współwłasność		0
Prywatna		0
Nieznana		100
Suma		100

4.5. Dokumentacja (opcjonalnie)

1. Cymbała R., Jezierczuk T., Stachyra P. 2004. Dolina Sołokiji. W: Sidło P.O., Błaszowska B. & Chylarecki P. (red.) Ostoje ptaków o randze europejskiej w Polsce. OTOP: Warszawa 2. Cymbała R., Stachyra S., Lenart M., Łopuszyńska K., Gargoła W. 2010. Dolina Sołokiji. W: Wilk T., Jujka M., Krogulec J., Chylarecki P. (red.) Ostoje ptaków z znaczeniu międzynarodowym w Polsce. OTOP: Marki. 3. Raport monitoringu ostoi ptaków (IBA) Dolina Sołokiji za rok 2008. OTOP. 4. Raport monitoringu ostoi ptaków (IBA) Dolina Sołokiji za rok 2009. OTOP. 5. Sidło P. O., Błaszowska B., Chylarecki P. (red.) 2004 Ostoje ptaków o randze europejskiej w Polsce. OTOP. Warszawa 6. Stachyra P. 2008. Ostoje ptaków na Zamojszczyźnie. Roztoczańskie Spotkania V: 143-158. 7. Stachyra P., Marczakowski P., Cymbała R., Tchórzewski M., Michalczyk J., Boruchalski D., Kobylas T. 2009. Co wiemy a co wiedzieć musimy o ptakach Ziemi Zamojskiej i Północnego Podkarpacia? Przedmowa do wydania monografii awifauny Pogranicza Regionów. Roztoczańskie Spotkania VI: 44-67. 8. Stachyra P., Marczakowski P., Michalczyk W. 2007. msc. Raport z wykonania inwentaryzacji siedlisk nieleśnych oraz wybranych gatunków roślin i zwierząt występujących na terenie Nadleśnictwa Tomaszów w roku 2007. OTOP - ZamToP, Zamość. 9. Zawadzka D., Ciach M., Figarski T., Kajtoch Ł., Rejt Ł. 2013. Materiały do wyznaczania i określania stanu zachowania siedlisk ptasich w obszarach specjalnej ochrony ptaków Natura 2000. GDOŚ, Warszawa. 10. Dokumentacja Planu Zadań Ochronnych obszaru Natura 2000 Dolina Sołokiji PLB060021 w województwie lubelskim na lata 2014-2024 11. Zarządzenie Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Lublinie z dnia 23 czerwca 2014 r. w sprawie ustanowienia planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Dolina Sołokiji PLH060021 12. <http://monitoringptakow.gios.gov.pl/baza-danych> 13. <http://bd.eionet.europa.eu/article12/summary?period=1&subject=A12214>. <http://bd.eionet.europa.eu/article12/summary?period=1&subject=A71915>. <http://bd.eionet.europa.eu/article12/summary?period=1&subject=A42916>. <http://bd.eionet.europa.eu/article12/summary?period=1&subject=A73417>. <http://bd.eionet.europa.eu/article12/summary?period=1&subject=A617-B18>. <http://bd.eionet.europa.eu/article12/summary?period=1&subject=A23919>. <http://bd.eionet.europa.eu/article12/summary?period=1&subject=A08920>. <http://bd.eionet.europa.eu/article12/summary?period=1&subject=A072>

5. STATUS OCHRONY OBSZARU (OPCJONALNIE)

5.1. Istniejące formy ochrony na poziomie krajowym i regionalnym:

[Powrót](#)

Kod	Pokrycie [%]	Kod	Pokrycie [%]	Kod	Pokrycie [%]

PL02	0.19
------	------

5.2. Powiązanie opisanego obszaru z innymi formami ochrony:

na poziomie krajowym lub regionalnym:

Kod rodzaju	Nazwa terenu	Rodzaj	Pokrycie [%]
PL02	Machnowska Góra	+	0.19

6. ZARZĄDZANIE OBSZAREM

6.1. Organ lub organy odpowiedzialne za zarządzanie obszarem:

[Powrót](#)

Organizacja:	Regionalna Dyrekcja Ochrony Środowiska w Lublinie
Adres:	Polska Bazylianówka 46 20-144 Lublin
Adres e-mail:	sekretariat@rdos.lublin.pl

6.2. Plan(-y) zarządzania:

Aktualny plan zarządzania istnieje:

☒ Tak	Nazwa: Zarządzenie Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Lublinie z dnia 23 czerwca 2014 r. w sprawie ustanowienia planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Dolina Sołokiji PLH060021 Link: http://edziennik.lublin.uw.gov.pl/#/legalact/2014/2335/
☐ Nie, ale jest w przygotowaniu	
☐ Nie	

7. MAPA OBSZARU

[Powrót](#)

Nr ID INSPIRE:

PL.ZIPOP.1393.N2K.PLB060021

Mapa załączona jako plik PDF w formacie elektronicznym (opcjonalnie)

☒ Tak ☐ Nie

Odniesienie lub odniesienia do oryginalnej mapy wykorzystanej przy digitalizacji granic elektronicznych (opcjonalnie)

--